

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Για το λύκειο

Επιλέγουμε
Δίνουμε μορφή στη ζωή μας,
αλλά και στων άλλων

1.1 Απόψεις για τις επιλογές και την ταυτότητα

Με ποια άποψη συμφωνώ;

1.2 Το παρελθόν μου: Ποιες επιλογές με διαμόρφωσαν;

Ποιες επιλογές επηρέασαν τη ζωή μου;

1.3 Το μέλλον μου: τρεις επιλογές που διαμορφώνουν τη ζωή μας

Ελευθερία σημαίνει να έχω την ικανότητα να επιλέγω ή να αποφεύγω

1.4 Ποιο επάγγελμα μου ταιριάζει;

Κριτήρια επιλογής επαγγέλματος

Επέκταση: Παρακολουθώ κάποιον στη δουλειά του

Ενότητα 1 Ταυτότητα Επιλέγουμε

Εισαγωγή για εκπαιδευτικούς

«Ποιος θα είναι ο σύντροφός μου;»

«Θέλουμε να κάνουμε παιδιά;»

«Ποιο επάγγελμα θα επιλέξω;»

Βασικό στοιχείο της ενότητας: οι επιλογές διαμορφώνουν ταυτότητες

Στην εφηβεία, αλλά και στα είκοσί μας, αναζητούσαμε απαντήσεις στις τρεις από τις πιο σημαντικές επιλογές που κάνουμε στη ζωή μας. Το ίδιο κάνουν οι μαθητές μας. Μέσα από αυτές τις επιλογές, διαμορφώνουμε την ταυτότητά μας – αποφασίζουμε το πώς θα είναι η ζωή μας. Είναι επίπονο και δύσκολο να αναστρέψουμε αυτές τις επιλογές, και είναι αδύνατον να το κάνουμε σε σχέση με τα παιδιά που έχουμε φέρει στον κόσμο. Οι επιλογές μας έχουν επιπτώσεις στη ζωή μας, αλλά και στη ζωή των άλλων.

Ταυτότητα – αυτό το οικείο, πολύ προσωπικό ζήτημα

Η ενότητα αυτή, που πραγματεύεται την έννοια της ταυτότητας, πιθανώς προσεγγίζει τις πιο οικείες εμπειρίες και επιθυμίες των μαθητών, περισσότερο από κάθε άλλη ενότητα αυτού του τόμου. Οι δραστηριότητές της έχουν σχεδιαστεί ως επιλογές. Η μέθοδος αντανακλά τις εμπειρίες των μαθητών.

Περιγραφή της ενότητας 1

Το πρώτο μάθημα εισάγει τους μαθητές στη σπουδαιότητα του να επιλέγει κάποιος. Στο δεύτερο μάθημα, οι μαθητές στρέφονται στο παρελθόν: ποιες επιλογές επηρέασαν περισσότερο τη ζωή και την ταυτότητά τους; Στο τρίτο μάθημα, οι μαθητές στρέφονται προς το μέλλον, κάνοντας τις τρεις βασικές παραπάνω ερωτήσεις. Στο τέταρτο μάθημα, εστιάζουν σε μια από αυτές – στην επιλογή επαγγέλματος. Προτείνεται μια διαδικασία συνεργασίας με κάποιον εν ενεργείᾳ επαγγελματία ως επέκταση (βλ. φυλλάδιο για τους μαθητές, 1.4)

Η κονστρουκτιβιστική έννοια της ταυτότητας

Σ' αυτή την ενότητα, η έννοια της ταυτότητας γίνεται αντιληπτή από την κονστρουκτιβιστική άποψη. Η ταυτότητά μας δεν υπάρχει απλά, ως κάπι στατικό και πλήρες. Ο εαυτός μας την εξελίσσει στη διάρκεια της ζωής μας, μέσω μιας διαδικασίας μάθησης, και διαμορφώνεται με τις επιλογές μας. Κάποιες από αυτές είναι μη αναστρέψιμες. Άλλες, εάν το θελήσουμε, μπορούν να αλλάξουν και να διορθωθούν (βλ. υλικό για εκπαιδευτικούς 1.3)

Ανάπτυξη ικανοτήτων: σύνδεση με άλλες ενότητες αυτού του βιβλίου

Τι δείχνει αυτός ο πίνακας

Ο τίτλος αυτού του τόμου, *Συμμετέχουμε στη δημοκρατία*, εστιάζει στις ικανότητες του ενεργού πολίτη στη δημοκρατία. Ο πίνακας που έπειται, παρουσιάζει τη δυνατότητα να συνδυάσουμε τις ενότητές του. Στη σκιασμένη σειρά, φαίνονται οι ικανότητες που αναπτύσσονται στην Ενότητα 1. Στη σήλη με έντονο περιθώριο φαίνονται οι ικανότητες για πολιτική λήψη αποφάσεων και δράση, διότι συνδέονται στενά με τη συμμετοχή στη δημοκρατία. Οι άλλες σειρές υποδεικνύουν συνδέσεις με άλλες ενότητες αυτού του τόμου και συγκεκριμένα με ικανότητες που ενισχύουν τους μαθητές που βρίσκονται στην ενότητα 1.

Πώς χρησιμοποιείται ο πίνακας

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν τον πίνακα ως εργαλείο για τον σχεδιασμό ενός μαθήματος στην EDC/HRE με διαφορετικούς τρόπους.

- Βοηθά εκείνους που διαθέτουν λίγες ώρες για EDC/HRE: κάποιος μπορεί να επιλέξει μόνο αυτή την ενότητα και να παραλείψει τις άλλες, διότι κάποιες βασικές δεξιότητες αναπτύσσονται, σε κάποιο βαθμό, σε αυτή την ενότητα (όπως για παράδειγμα, επιλέγω, κατανοώ τον πλουραλισμό των ταυτοτήτων, ασκώ το δικαίωμα στην ελευθερία, η ευθύνη των επιλογών επηρεάζει τους άλλους).
- Ο πίνακας βοηθά τους/τις εκπαιδευτικούς να συνδέουν τα θέματα των ενοτήτων, ώστε να ασκούν τους μαθητές τους επανειλημμένα σε βασικές ικανότητες, μέσα από διαφορετικά πλαίσια και με ποικίλους συνδυασμούς.

Ενότητες	Διαστάσεις ανάπτυξης ικανοτήτων			Στάσεις και αξίες
	Πολιτική ανάλυση και κριτική ικανότητα	Μέθοδοι και δεξιότητες	Συμμετοχή στη δημοκρατία Εφαρμογή πολιτικών αποφάσεων και δράσεων	
1 Ταυτότητα	Εφαρμογή επιλογών και στάθμιση των επιπτώσεών τους Επιλογή εργασίας και έλεγχος κριτηρίων	Χρήση μοντέλων ωσ εργαλείων ανάλυσης Παρουσιάσεις Συμμετοχή σε συζητήσεις	Λήψη αποφάσεων - προσδιορισμός κριτηρίων, στόχων και προτεραιοτήτων	Υπευθυνότητα - συνειδητοποίηση του τρόπου που επηρεάζουν τους άλλους οι επιλογές μου Επιθυμία και ικανότητα συναίσθησης προσωπικών επιθυμιών, αναγκών και υποχρεώσεων
2 Υπευθυνότητα				Αμοιβαία αναγνώριση
3 Ετερότητα και πλουραλισμός	Οι ατομικές επιλογές εμπλουτίζουν την ετερότητα των ταυτοτήτων			
6 Κυβέρνηση και πολιτική	Η πολιτική λήψη αποφάσεων ανταποκρίνεται στις ατομικές επιλογές Ο στόχος της ατομικής ευτυχίας ανταποκρίνεται στον στόχο του κοινού καλού		Δημόσιες διαφωνίες και αντιπαραθέσεις (συμμετοχή στη διαμόρφωση άποψης)	Επιθυμία και ικανότητα να ακούει κάποιος ανθρώπους με διαφορετικά ενδιαφέροντα και απόψεις
8 Ελευθερία			Άσκηση του δικαιώματος στην ελευθερία	

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Ταυτότητα - Επιλέγω

Δίνουμε μορφή στη ζωή μας, αλλά και στη ζωή των άλλων

Θέμα του μαθήματος	Άσκηση δεξιότητας/ μαθησιακός στόχος	Δραστηριότητες για τους μαθητές	Πηγές και υλικό	Μέθοδος
Μάθημα 1 Απόψεις για τις επιλογές και την ταυτότητα	Αποσαφηνίζουμε την προσωπική αφετηρία και τις επιλογές. Παρουσιάζουμε στους άλλους στοιχεία για το ποιοι είμαστε, για τις ταυτότητές μας, μέσω των επιλογών μας.	Οι μαθητές επιλέγουν μια ρήση και αιτιολογούν την επιλογή τους.	Υλικό για εκπαιδευτικούς 1.1 (τρία αντίγραφα, με ρήσεις που κόβονται ανά μια από τον/την εκπαιδευτικό πριν το μάθημα).	Εργασία σε ομάδες. Συζήτηση σε ολομέλεια.
Μάθημα 2 Κοιτάζοντας στο παρελθόν: ποιες επιλογές με έκαναν αυτήν / αυτόν που είμαι	Η προοπτική της αυτοβιογραφίας. Οι προσωπικές επιλογές, οι δικές μας και των άλλων, έχουν σοβαρές επιπτώσεις στη ζωή μας.	Οι μαθητές προβληματίζονται για το ποιες επιλογές είχαν σοβαρές επιπτώσεις στη ζωή τους.	Φυλλάδιο για τους μαθητές 1.1. Χαρτί παρουσίασης, μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων, χαρτιά μεγέθους Α6, κόλλα ή κολλητική ταινία.	Ατομική εργασία. Συζήτηση σε ολομέλεια.
Μάθημα 3 Κοιτάζω εμπρός: τρεις επιλογές που διαμορφώνουν τη ζωή μας στο μέλλον	Αποφασίζουμε, θέτουμε προτεραιότητες. Τα ανθρώπινα δικαιώματά μας ανοίγουν δρόμους για το πώς να διαμορφώσουμε τη ζωή μας στο μέλλον – αποφασίζουμε αν θα τους ακολουθήσουμε.	Οι μαθητές αναστοχάζονται πάνω σε βασικές επιλογές που επηρεάζουν τη ζωή τους στο μέλλον.	Φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2. Χαρτί παρουσίασης, μαρκαδόροι.	Ατομική εργασία με φυλλάδιο. Συζήτηση σε ολομέλεια.
Μάθημα 4 Ποιο επάγγελμα μου ταιριάζει;	Προσδιορίζουμε, σταθμίζουμε και ιεραρχούμε κριτήρια για μια απόφαση. Βασικό κριτήριο για την επιλογή επαγγέλματος είναι «ποιο επάγγελμα ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητές μου;»	Οι μαθητές επιλέγουν ή απορρίπτουν ένα επάγγελμα και αιτιολογούν την επιλογή τους.	Φυλλάδιο για τους μαθητές 1.3. Υλικό για δασκάλους 1.2 (κόψτε το και δημιουργήστε ένα σετ από κάρτες, περίπου 10 περισσότερες από τον αριθμό των μαθητών στην τάξη).	Ατομική εργασία με φυλλάδιο εργασίας. Συζήτηση σε ολομέλεια.
Επέκταση: Παρακολουθώ κάπτοιν ενώρα εργασίας	Συνέντευξη με έναν ειδικό: σχεδιασμός project. Παροχή διευκρινίσεων για επαγγελματικές επιλογές.	Οι μαθητές σχεδιάζουν και εφαρμόζουν το project.	Φυλλάδιο για τους μαθητές 1.4.	Εργασία project.

Μάθημα 1

Όψεις επιλογών ταυτότητας

Με ποια επιλογή συμφωνώ;

Ο πίνακας συνοψίζει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός ώστε να σχεδιάσει και να διδάξει το μάθημα.

Η άσκηση στις ικανότητες αφορά άμεσα την EDC/HRE.

Οι μαθησιακός στόχος υποδεικνύει όσα γνωρίζουν και κατανοούν οι μαθητές.

Οι δραστηριότητες για τους μαθητές, με τη **μέθοδο**, συγκροτούν το βασικό στοιχείο της διαδικασίας μάθησης.

Ο πίνακας για επιλογή **υλικού** υποστηρίζει την προετοιμασία του μαθήματος.

Ο προσδιορισμός του διαθέσιμου χρόνου δίνει ένα αδρό περίγραμμα για τη διαχείριση του χρόνου.

Άσκηση ικανοτήτων	Αποσαφήνιση προσωπικής αφετηρίας και επιλογών.
Μαθησιακός στόχος	Παρουσιάζουμε στους άλλους στοιχεία για το ποιοι είμαστε, για τις ταυτότητές μας, μέσω των επιλογών μας.
Δραστηριότητες για τους μαθητές	Οι μαθητές επιλέγουν μια ρήση και αιτιολογούν την επιλογή τους.
Πηγές και υλικό	Τρία αντίγραφα από το υλικό για εκπαιδευτικούς 1.1, με ρήσεις που κόβονται ανά μια από τον/την εκπαιδευτικό πριν το μάθημα.
Μέθοδος	Εργασία σε ομάδες. Συζήτηση σε ολομέλεια.
Προσδιορισμός διαθέσιμου χρόνου	1. Οι μαθητές επιλέγουν: (15 λεπτά). 2. Οι μαθητές αιτιολογούν τις επιλογές τους: (15 λεπτά). 3. Οι μαθητές συγκρίνουν και συζητούν για τις επιλογές τους: (10 λεπτά).

Επιπρόσθετες πληροφορίες

Σ' αυτό το μάθημα, οι μαθητές πραγματοποιούν επιλογές και εισάγονται στο ζήτημα των επιλογών μέσω της προσωπικής τους εμπειρίας. Η πολύπλοκη έννοια της ταυτότητας προσεγγίζεται με δραστηριότητες, παρά με θεωρία ή κείμενο, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν πως η έννοια της ταυτότητας συνδέεται με τη ζωή τους με πολύ πρακτικό τρόπο.

Το μάθημα βασίζεται στην επικοινωνία ανάμεσα στους μαθητές. Γι' αυτό, θα ήταν αντιπαραγωγικό αν τα θρανία και τα καθίσματα παρέμεναν σε σειρές. Αν είναι δυνατόν, θα πρέπει να τοποθετηθούν έτσι ώστε να σχηματίσουν ένα πέταλο.

Περιγραφή του μαθήματος

1. Οι μαθητές επιλέγουν

Οι μαθητές θέτουν το γενικό πλαίσιο

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει το θέμα. Καθημερινά, στη διάρκεια της ζωής μας, επιλέγουμε και αποφασίζουμε – ποια παραδείγματα έρχονται στο νου των μαθητών; Οι μαθητές απαντούν και δίνουν παραδείγματα από την εμπειρία τους. Ο/η εκπαιδευτικός διασφαλίζει πως παρουσιάζουν τις αποφάσεις, αλλά δεν προχωρούν σε λεπτομέρειες, ούτε συζητούν για τους λόγους που κρύβονται πίσω από τις αποφάσεις τους. Στα πρώτα πέντε λεπτά, παίρνουν τον λόγο όσο το δυνατόν περισσότεροι μαθητές. Ο/η εκπαιδευτικός δεν χρειάζεται να συζητά τα όσα λένε οι μαθητές. Παρατηρεί την ισορροπία ανάμεσα σε καθημερινές επιλογές (αγοράζω κάτι να φάω) ή βασικές αποφάσεις (επιλέγω ένα επάγγελμα). Ο εκπαιδευτικός επισημαίνει τις τάσεις που εμφανίζονται στις επιλογές των μαθητών.

Οι μαθητές επιλέγουν ένα απόσπασμα

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί στους μαθητές πως θα ακούσουν κάποια απόσπασμα από συγγραφείς διαφορετικών χωρών, από την αρχαία ως τη σύγχρονη εποχή. Στη συνέχεια:

- Οι μαθητές επιλέγουν ένα απόσπασμα με το οποίο είτε συμφωνούν είτε διαφωνούν περισσότερο.
- Όσοι μαθητές επιλέξουν το ίδιο απόσπασμα, δημιουργούν μικρές ομάδες (όχι μεγαλύτερες των έξι ατόμων) και μοιράζονται τους λόγους της επιλογής τους. Η ομάδα επιλέγει ένα πρόσωπο για να παρουσιάσει την εργασία τους.
- Μετά από πέντε λεπτά, οι εκπρόσωποι παρουσιάζουν στην ολομέλεια, περιληπτικά, τις επιλογές της ομάδας. Διαβάζουν το απόσπασμα και αναφέρουν τους κύριους λόγους για τους οποίους η ομάδα τους συμφώνησε ή διαφώνησε με αυτό. Αν οι μαθητές της ομάδας εξέφρασαν διαφορετικές απόψεις, οι εκπρόσωποι θα πρέπει να τις αναφέρουν.

Ο/η εκπαιδευτικός μοιράζει το σετ με τα απόσπασμα (κάθε απόσπασμα σε χωριστό κομμάτι χαρτιού) στα θρανία. Με τη σειρά, κάθε μαθητής διαβάζει ένα απόσπασμα δυνατά στην τάξη. Στη συνέχεια, οι μαθητές αρχίζουν τη δραστηριότητά τους. Αν μια ομάδα είναι πολύ μεγάλη, φροντίζει να χωριστεί σε μικρότερες. Έχει φροντίσει γι' αυτό τον σκοπό να έχει περισσότερα αντίγραφα απόσπασμάτων. Ο/η εκπαιδευτικός σημειώνει ποια απόσπασμα έχουν επιλέξει οι μαθητές και ποια όχι. Δεν θα είναι σε θέση να παρακολουθήσει τη συζήτησή τους, καθώς όλοι θα μιλούν ταυτόχρονα, οπότε ο θόρυβος θα είναι αυτός ενός γεμάτου πελάτες καφενείου.

2. Οι μαθητές αιτιολογούν τις επιλογές τους

Οι εκπρόσωποι προχωρούν σε ανακοινώσεις

Ο/η εκπαιδευτικός ανακοινώνει πως ο χρόνος για συζήτηση στις ομάδες έληξε και καλεί τους μαθητές σε ολομέλεια, στην οποία θα προεδρεύσει ο/η ίδιος/α. Οι μαθητές παραμένουν στις ομάδες τους. Με τη σειρά, κάθε εκπρόσωπος κάνει την ανακοίνωσή του. Αν το κρίνει απαραίτητο, ο/η εκπαιδευτικός υπενθυμίζει στον εκπρόσωπο πως πρέπει να ανακοινώσει τους λόγους για τους οποίους η ομάδα επέλεξε το απόσπασμα. Δίνεται στους μαθητές η δυνατότητα να κάνουν διευκρινιστικές ερωτήσεις. Ο/η εκπαιδευτικός είναι καλό να διασφαλίσει πως δεν αρχίζει κάποια συζήτηση πριν αιτιολογήσουν τις επιλογές τους όλες οι ομάδες.

Εκπαιδευτικός και μαθητές κατασκευάζουν έναν χάρτη εννοιών, αντί πρακτικού για τη συζήτηση

Πριν πάρει τον λόγο ο επόμενος εκπρόσωπος, ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους ακροατές να συνοψίσουν σε μια πρόταση – δήλωση, αυτά που μόλις άκουσαν, για παράδειγμα «Πολλές από τις επιλογές μας είναι μη αναστρέψιμες» ή «Με το να επιλέγουμε, ασκούμε το δικαίωμα στην προσωπική μας ελευθερία». Ο/η εκπαιδευτικός – ή κάποιος από τους μαθητές – συνοψίζει τα σημεία σε έναν απλό χάρτη εννοιών (όπως στο παράδειγμα που έπεται).

3. Οι μαθητές συγκρίνουν και συζητούν τις επιλογές τους

Οι μαθητές διαβάζουν τον χάρτη εννοιών – κείμενο που περιέχει πολλές επιλογές

Ο χάρτης εννοιών διευκολύνει την καταληκτική φάση αναστοχασμού σε αυτό το μάθημα.

Ο/η εκπαιδευτικός θέτει ένα ερώτημα που προκαλεί σκέψη – με πολλές πιθανές απαντήσεις, καθώς οι μαθητές λογίζονται ως ειδικοί για τον εαυτό τους: οι εκπρόσωποι έχουν μόλις ανακοινώσει τις σκέψεις των μαθητών για τις επιλογές τους στα αποσπάσματα. Οι ομάδες έχουν δημιουργήθει από την επιλογή των μαθητών – οπότε, τι μας αποκαλύπτει ο χάρτης εννοιών για τους μαθητές;

Οι μαθητές ίσως χρειαστούν κάποιον χρόνο για να σκεφτούν. Θα πρέπει να τους διοθεί –τι καλύτερο από μια τάξη γεμάτη μαθητές που σκέπτονται έντονα σιωπηλοί; Παρ’ όλα αυτά, αυτή η παραγωγική φάση δε θα πρέπει να τελειώσει πολύ σύντομα, δίνοντας τον λόγο στον πρώτο μαθητή που σηκώνει το χέρι του. Είναι καλό να μιλήσουν πολλοί μαθητές. Είναι πιθανό να ακουστούν πολλές διαφορετικές απόψεις, αλλά θα διαφέρουν ανάλογα με το γενικό πλαίσιο που θα έχουν δημιουργήσει οι μαθητές με τις επιλογές τους, όπως τις κατέγραψαν στον χάρτη εννοιών.

Συμπέρασμα: βασικές δηλώσεις

Βασικό μέλημα του/της εκπαιδευτικού είναι να ολοκληρώσει το μάθημα, συνοψίζοντας τις βασικές δηλώσεις των μαθητών. Είναι πιθανόν να έχουν εκφραστεί άμεσα, ή να προκύπτουν από τα συμφραζόμενα των δηλώσεων. Ο/η εκπαιδευτικός σημειώνει στον πίνακα τις λέξεις-κλειδιά στις οποίες θα βασίσει την τελική σύνοψη.

1. Σ' αυτό το μάθημα, οι μαθητές έχουν επιλέξει καθώς μιλούν για επιλογές.
2. Οι μαθητές έχουν κάνει διαφορετικές επιλογές, για διαφορετικούς λόγους, για παράδειγμα: προσωπικές εμπειρίες, αξίες, φύλο, μέριμνα για τους άλλους, υπευθυνότητα, ανθρώπινα δικαιώματα.
3. Οι επιλογές των μαθητών δηλώνουν ότι αποτελούν διαφορετικές προσωπικότητες – οι επιλογές τους μας παρουσιάζουν κάτι σχετικό με το ποιοι είναι, δηλαδή για τις ταυτότητές τους.

Μάθημα 2

Το παρελθόν μου: ποιες επιλογές με έκαναν αυτό που είμαι; Ποιες επιλογές είχαν τον ισχυρότερο αντίκτυπο στη ζωή μου;

Ο πίνακας συνοψίζει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός ώστε να σχεδιάσει και να διδάξει το μάθημα.

Η **άσκηση στις ικανότητες** αφορά άμεσα την EDC/HRE.

Οι **μαθησιακός στόχος** υποδεικνύει όσα γνωρίζουν και κατανοούν οι μαθητές.

Οι **δραστηριότητες για τους μαθητές**, με τη **μέθοδο**, συγκροτούν το βασικό στοιχείο της διαδικασίας μάθησης.

Ο πίνακας για επιλογή **υλικού** υποστηρίζει την προετοιμασία του μαθήματος.

Ο **προσδιορισμός του διαθέσιμου χρόνου** δίνει ένα αδρό περίγραμμα για τη διαχείριση του χρόνου.

Άσκηση ικανοτήτων	Η αυτοβιογραφική οπτική.
Μαθησιακός στόχος	Οι επιλογές μας και οι επιλογές των άλλων έχουν αποφασιστική επίδραση στη ζωή μας.
Δραστηριότητες για τους μαθητές	Οι μαθητές προβληματίζονται για τις επιλογές που είχαν αποφασιστική επίδραση στη ζωή τους.
Πηγές και υλικό	Φυλλάδιο για τους μαθητές 1.1. Χαρτί πίνακα σεμιναρίου, φύλλα χαρτιού (Α6), μαρκαδόροι διαφορετικών χρωμάτων, κόλλα ή σελοτεΐπ.
Μέθοδος	Ατομική εργασία. Συζήτηση σε ολομέλεια.
Προσδιορισμός διαθέσιμου χρόνου	1. Οι μαθητές διερευνούν τις επιλογές που επηρέασαν τη ζωή τους. (15 λεπτά) 2. Οι μαθητές μοιράζονται τα ευρήματά τους. (15 λεπτά) 3. Οι μαθητές συγκρίνουν και συζητούν τα όσα έχουν ανακαλύψει. (10 λεπτά)

Επιπρόσθετες πληροφορίες

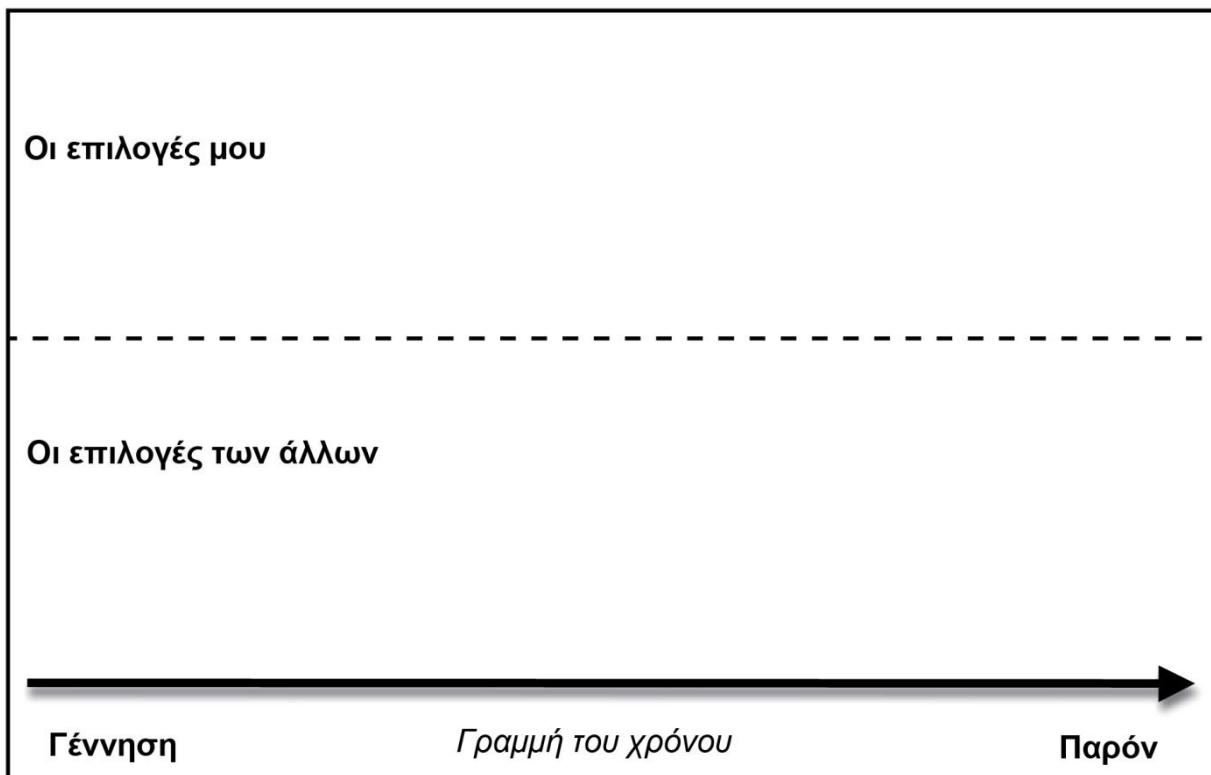
Οι επιλογές σκιαγραφούν τις ταυτότητές μας σε σημαντικό βαθμό. Σ' αυτό το μάθημα, οι μαθητές αναπολούν τη ζωή τους. Στο επόμενο μάθημα, αλλάζουν προοπτική και ατενίζουν προς το μέλλον. Το βασικό ζήτημα παραμένει ίδιο – με το να επιλέγουμε, με ποιον τρόπο διαμορφώνουμε τη δική μας ζωή, αλλά και τη ζωή των άλλων;

Σ' αυτό το μάθημα, οι μαθητές αρχικά συσχετίζουν τη βιογραφία τους με το πλαίσιο της βασικής ερώτησης. Στη συνέχεια, μοιράζονται κάποια από τα ευρήματά τους στην ολομέλεια και τα συγκρίνουν.

Περιγραφή του μαθήματος

Προετοιμασία

Πριν από το μάθημα, ο/η εκπαιδευτικός κρεμάει ένα φύλλο από πίνακα σεμιναρίου στον τοίχο ή στον πίνακα και αντιγράφει το διάγραμμα του φύλλου εργασίας για τον μαθητή 1.1.

1. Οι μαθητές διερευνούν τις επιλογές που επηρέασαν τη ζωή τους

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη δραστηριότητα

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη βασική δραστηριότητα του μαθήματος. Η αναλυτική εκδοχή του φυλλαδίου που βρίσκεται στον τοίχο ή στον πίνακα χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς. Ο/η εκπαιδευτικός υπενθυμίζει ότι στο προηγούμενο μάθημα: οι μαθητές έκαναν επιλογές, και αυτή η δραστηριότητα τους έδωσε τη δυνατότητα να συνειδητοποιήσουν πως έχουν διαφορετικές προσωπικότητες. Αυτό το μάθημα υιοθετεί μια διαφορετική προοπτική: τι επίδραση είχαν οι επιλογές στις ταυτότητές και στην ανάπτυξη μας; Ποιος έκανε αυτές τις επιλογές; Εμείς οι ίδιοι; Άλλοι;

Ο πίνακας στον τοίχο είναι ο ίδιος με το φύλλο εργασίας που παίρνουν οι μαθητές. Στο πάνω μισό, οι μαθητές σημειώνουν τις επιλογές που έχουν κάνει οι ίδιοι, στο κάτω μισό, σημειώνουν τις επιλογές που έκαναν άλλοι. Η γραμμή του χρόνου, από αριστερά προς τα δεξιά, καλύπτει το διάστημα από τη γέννησή τους ως σήμερα. Οπότε, οι μαθητές μπορούν να σημειώσουν το χρόνο που έγινε η επιλογή που επηρέασε τη ζωή τους.

Οι μαθητές υιοθετούν μια αυτοβιογραφική προοπτική

Οι μαθητές παίρνουν ένα αντίγραφο του φύλου εργασίας για τους μαθητές 1.1 και εργάζονται ατομικά και σιωπηρά (10-15 λεπτά). Προβληματίζονται για τις προσωπικές τους εμπειρίες από αυτοβιογραφική σκοπιά. Είναι εμπειρογνώμονες του εαυτού τους. Το ζήτημα και οι πληροφορίες είναι εξαιρετικά σημαντικές για κάθε μαθητή, λόγω της ευαίσθητης φύσης τους, και θα πρέπει να αποφασίσουν ποιες θα μοιραστούν με τους άλλους στην τάξη στη διάρκεια της επόμενης φάσης του μαθήματος.

2. Σύγκριση της εμπειρίας των μαθητών

Εισαγωγή στη δραστηριότητα

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει το επόμενο βήμα. Τώρα οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να μοιραστούν με άλλους κάποια από τα ευρήματά τους. Κάθε μαθητής παίρνει δύο κομμάτια χαρτί μεγέθους Α6 και μαρκαδόρους (μπορούν και να τους μοιράζονται). Σε κάθε χαρτί μπορούν να σημειώσουν μόνο μια πληροφορία, καθώς στη συνέχεια αυτά θα συνδεθούν με τις σημειώσεις των άλλων μαθητών.

Ο/η εκπαιδευτικός τοποθετεί τις χρονολογίες στη γραμμή του χρόνου, αρχίζοντας από την ημερομηνία γέννησης του μεγαλύτερου μαθητή της τάξης και τελειώνοντας στο σήμερα.

Στη συνέχεια, οι μαθητές επιλέγουν ένα ή δύο σημεία από τις αυτοβιογραφικές τους παρατηρήσεις, ακολουθώντας τα παρακάτω κριτήρια:

- Ποια επιλογή είχε ιδιαίτερα ισχυρή επίπτωση στην ταυτότητά μου;
- Ποια πληροφορία επιθυμώ να παρουσιάσω στην τάξη;

Οι μαθητές θα πρέπει να σημειώσουν ποιος έκανε την επιλογή (π.χ. «εγώ», «η μητέρα μου», «ένας φίλος» ...) καθώς και πότε έγινε η επιλογή, χωρίς να προσθέσουν το όνομά τους.

Οι μαθητές πραγματοποιούν γενική επισκόπηση βασικών επιλογών

Οι μαθητές συμπληρώνουν ένα ή δύο φύλλα, ανάλογα με τις οδηγίες του/της εκπαιδευτικού, και τα τοποθετούν ανάποδα (το γραμμένο προς το θρανίο) στα θρανία τους. Τέσσερεις μαθητές τα συγκεντρώνουν και τα πάνε στο φύλλο σεμιναρίου.

Οι μαθητές συγκεντρώνονται σε ημικύκλιο (σε δύο σειρές αν είναι ανάγκη), γύρω από το φύλλο. Ένας μαθητής από κάθε ομάδα διαβάζει δυνατά όσα έχουν γραφτεί. Ένα μέλλος της ομάδας προτείνει σε ποιο σημείο να κολληθούν στον πίνακα. Αν υπάρχουν χαρτιά ίδια με αυτό που ήδη έχει κολληθεί, τότε ισχύει το υπάρχον. Έχουν μετρηθεί, έχει σημειωθεί η ποσότητά τους, και το κείμενο στον πίνακα μπαίνει σε πλαίσιο για να τονιστεί η σημασία του. Η ομάδα συνεργάζεται με την τάξη, ώστε όλοι οι μαθητές να συμμετάσχουν στην ανάδειξη των κοινών καταγραφών καθώς και να λάβουν μέρος στη δημιουργία τους.

3. Οι μαθητές συζητούν και στοχάζονται πάνω στα ευρήματά τους

Έρευνα για επαναλαμβανόμενα μοτίβα και χαρακτηριστικά στοιχεία

Το υλικό που έχει παραχθεί είναι νέο για όλους, οπότε το περιεχόμενό του δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί. Συνήθως, οι μαθητές δεν έχουν ανάγκη καθοδήγησης ή αφετηρίας, αλλά αρχίζουν να σχολιάζουν ευθύς αμέσως.

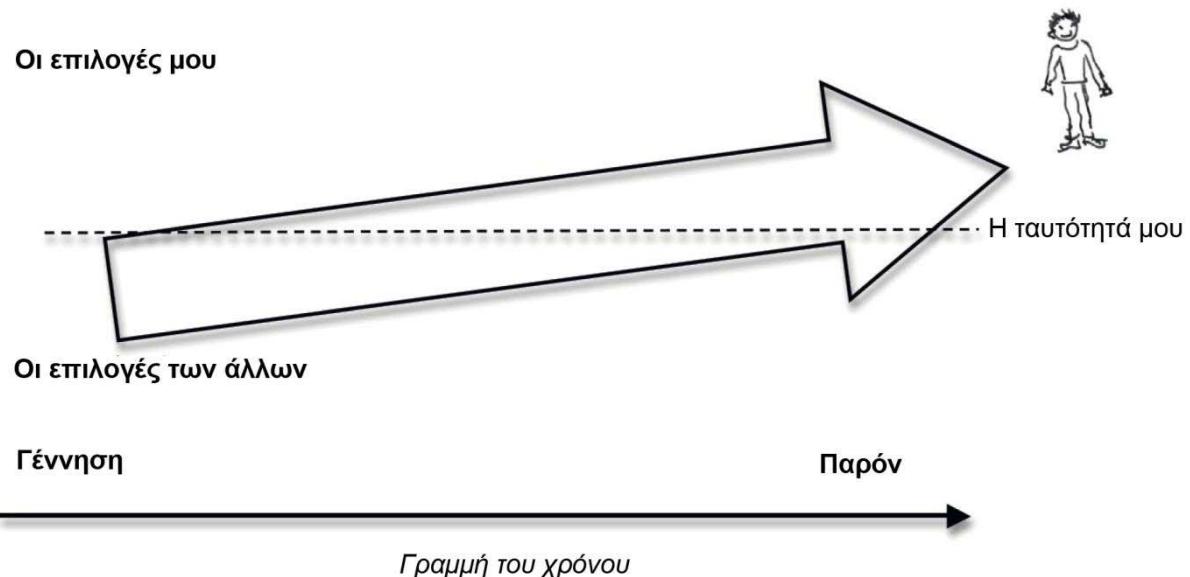
Αν είναι απαραίτητο, ο/η εκπαιδευτικός υπογραμμίζει πως το επόμενο βήμα αφορά στην αναγνώριση σημαντικών προτύπων ή λεπτομερειών.

Μερικά μοτίβα που εμφανίζονται κυρίως είναι:

Η εφηβεία – η αυξανόμενη αυτονομία: στην παιδική ηλικία, τις αποφάσεις έπαιρναν οι άλλοι (γονείς, οικογένεια, εκπαιδευτικοί, γιατροί). Καθώς μεγαλώνουμε, αποφασίζουμε ολοένα και περισσότερο μόνοι μας. Οπότε, είναι δυνατόν να παρουσιαστούν ομάδες τέτοιων σχολίων στον πίνακα, που θα πρέπει να επισημανθούν με ένα τόξο με κατεύθυνση προς τα πάνω – την τάση προς περισσότερη αυτονομία και ατομική υπευθυνότητα καθώς μεγαλώνουμε. Κάποιος μαθητής μπορεί να σχηματίσει το τόξο στο διάγραμμα (βλ. παρακάτω).

«Οφείλω την ύπαρξή μου στους γονείς μου»: Αυτή η έκφραση αποτελεί κοινή αφετηρία στις βιογραφίες όλων μας. Είναι στοιχειώδης και προφανής. Έχουμε όλοι ρίζες στις οικογένειές μας.

Ετερότητα και πλουραλισμός: Πιθανώς να μην παρουσιαστεί κάποιο επαναλαμβανόμενο μοτίβο. Αυτό υπογραμμίζει την ύπαρξη του φαινομένου της ετερότητας – διαφέρουμε στην εξέλιξή μας, και οι επιλογές μας μάς έχουν κάνει να γίνουμε ξεχωριστές προσωπικότητες.

Καθώς τα παιδιά μεγαλώνουν, αυξάνει και η αυτονομία τους στο να επιλέγουν.

Μάθημα 3

Το μέλλον μου: τρεις επιλογές που διαμορφώνουν τη ζωή μας στο μέλλον

Ελευθερία σημαίνει να έχει κάποιος την ικανότητα να επιλέγει ή να απορρίπτει

Ο πίνακας συνοψίζει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός ώστε να σχεδιάσει και να διδάξει το μάθημα.

Η **άσκηση στις ικανότητες** αφορά άμεσα την EDC/HRE.

Οι **μαθησιακός στόχος** υποδεικνύει όσα γνωρίζουν και κατανοούν οι μαθητές.

Οι **δραστηριότητες για τους μαθητές**, με τη **μέθοδο**, συγκροτούν το βασικό στοιχείο της διαδικασίας μάθησης.

Ο πίνακας για επιλογή **υλικού** υποστηρίζει την προετοιμασία του μαθήματος.

Ο **προσδιορισμός του διαθέσιμου χρόνου** δίνει ένα αδρό περίγραμμα για τη διαχείριση του χρόνου.

Άσκηση ικανοτήτων	Επιλέγω, θέτω προτεραιότητες.
Μαθησιακός στόχος	Τα ανθρώπινα δικαιώματα μας δίνουν δυνατότητες να διαμορφώσουμε τη ζωή μας στο μέλλον – αποφασίζουμε αν θα τις ακολουθήσουμε.
Δραστηριότητες για τους μαθητές	Οι μαθητές προβληματίζονται για τις επιλογές που επηρεάζουν τη ζωή τους στο μέλλον.
Πηγές και υλικό	Φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2. Χαρτί πίνακα σεμιναρίου, μαρκαδόροι.
Μέθοδος	Ατομική εργασία με φύλλο εργασίας. Συζήτηση σε ολομέλεια.
Προσδιορισμός διαθέσιμου χρόνου	1. Εισαγωγή στο θέμα και παρουσίαση της δραστηριότητας. (10 λεπτά)
	2. Οι μαθητές προβληματίζονται για τις βασικές επιλογές τους.(10 λεπτά)
	3. Παρουσίαση και συζήτηση. (20 λεπτά)

Επιπρόσθετες πληροφορίες

«Ποιος θα είναι ο σύντροφός μου;» - «Θέλουμε παιδιά:» - «Τι επάγγελμα να διαλέξω;»

Σ' αυτό το μάθημα, οι μαθητές θα ασχοληθούν με αυτές τις επιλογές, αλλάζοντας την προοπτική τους από το παρελθόν στο μέλλον. Στο προηγούμενο μάθημα στράφηκαν στο παρελθόν και ασχολήθηκαν με το ζήτημα των επιλογών που έγιναν (και από ποιους έγιναν), και που επηρέασαν αποφασιστικά τη ζωή τους αλλά και διαμόρφωσαν τις ταυτότητές τους στη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας και της εφηβείας. Σ' αυτό το μάθημα, θα προσανατολιστούν προς το μέλλον. Θα κάνουν βασικές επιλογές – σχετικές με τον σύντροφό τους, την οικογένεια και το επάγγελμά τους – επιλογές που έχουν ισχυρότερο αντίκτυπο στις ταυτότητές τους.

Οι μαθητές θα συνειδητοποιήσουν το ζήτημα των φύλων που εμπλέκεται σ' αυτή τη δραστηριότητα: στον παραδοσιακό ρόλο των φύλων, η γυναίκα επέλεγε σύντροφο και οικογένεια – αλλά όχι επάγγελμα, ενώ ο άνδρας επικεντρωνόταν στον ρόλο εκείνου που έφερνε εισόδημα (επάγγελμα), αλλά με μειωμένες ευθύνες ως προς την οικογενειακή ζωή. Σήμερα, οι νέες γυναίκες ασκούν το δικαίωμα στην εκπαίδευση πολύ περισσότερο και ευρύτερα, έχοντας πρόθεση να επιλέξουν το επάγγελμά τους. Οπότε, ενώ οι γυναίκες αποπειρώνται να βρουν έναν τρόπο να ισορροπήσουν και τις τρεις επιλογές – επάγγελμα, σύντροφο και οικογένεια – πολλοί, αλλά όχι όλοι οι άντρες τείνουν να παραμένουν προσκολλημένοι στην παραδοσιακή αντίληψη του ρόλου τους.

Περιγραφή του μαθήματος

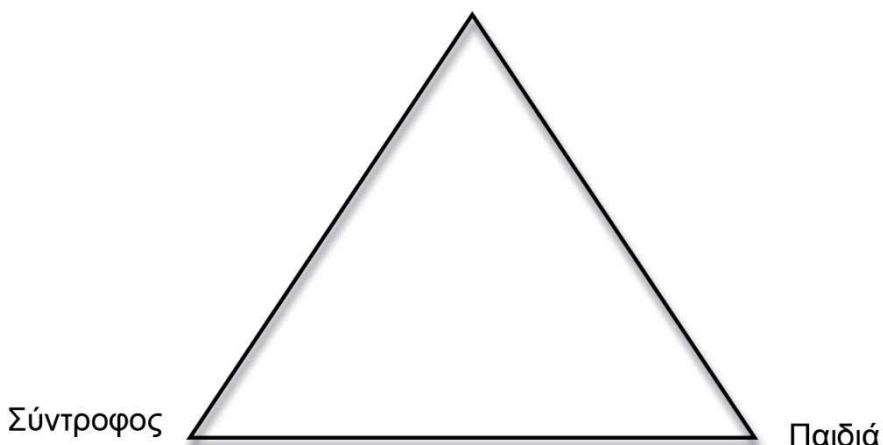
1. Εισαγωγή στο θέμα και στη δραστηριότητα

Ο/η εκπαιδευτικός εμπλέκει τους μαθητές (επαγωγική προσέγγιση)

Ο/η εκπαιδευτικός ξεκινά το μάθημα ρωτώντας τους μαθητές κάτι που όλοι μπορούν να απαντήσουν και που έχει άμεση σχέση με το θέμα: γιατί συνεχίζετε στο λύκειο; Τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια, σίγουρα θα απαντήσουν πως θέλουν να επιλέξουν ένα επάγγελμα. Θέλουν, επίσης, να αποκτήσουν πρόσβαση σε ανώτερα επίπεδα σπουδών και εκπαίδευσης, όπως για παράδειγμα στο πανεπιστήμιο.

Ο/η εκπαιδευτικός αφήνει να λάβουν τον λόγο αρκετοί μαθητές, μέχρις ότου δημιουργηθεί μια ξεκάθαρη εικόνα. Στη συνέχεια, συνοψίζει τις απαντήσεις των μαθητών, σχεδιάζοντας στον πίνακα το διάγραμμα που υπάρχει στο φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2, συμπληρώνοντας την πρώτη επιλογή – επάγγελμα.

Εργασία / Επάγγελμα

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί πως οι μαθητές έδωσαν απόλυτη προτεραιότητα σ' αυτή την επιλογή και πως είναι ξεκάθαρο ότι είναι σημαντική για τις ταυτότητές τους. Με αυτό τον τρόπο, ασκούν τα ανθρώπινα

δικαιώματα – την ελευθερία να επιλέγουν γενικά και την ελευθερία να επιλέγουν επάγγελμα. Οι μαθητές, δικαιολογημένα, μπορεί να αντιτάξουν πως αυτή η ελευθερία περιστέλλεται από τους περιορισμούς, για παράδειγμα, στην πρόσβαση σε συγκεκριμένα επαγγέλματα, από την ανεργία ή από τον ισχυρό ανταγωνισμό. Το ζήτημα αυτό δεν είναι ανάγκη να απασχολήσει σ' αυτό το σημείο, διότι πρόκειται να τεθεί στο επόμενο μάθημα.

Ο/η εκπαιδευτικός κοινοποιεί τις άλλες βασικές επιλογές: θέλω να ζήσω με σύντροφο, και αν ναι, ποιος θα είναι; (ή έχω προχωρήσει ήδη σε μια τέτοια επιλογή); Και θέλω, ή θέλουμε να έχουμε παιδιά; Ο/η εκπαιδευτικός προσθέτει τους όρους «Σύντροφος» και «Παιδιά» στο διάγραμμα, έτσι ώστε να μοιάζει με το φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2.

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί πως όλοι μας πρόκειται να απαντήσουμε σ' αυτές τις ερωτήσεις κατά κάποιον τρόπο. Είναι δυνατόν να συνδυάσουμε και τις τρεις επιλογές, ή μόνο τις δύο και να αφήσουμε μία. Θα ζήσουμε εντελώς διαφορετικές ζωές, ανάλογα με τις επιλογές που κάνουμε ή δεν κάνουμε. Ασκούμε τα ανθρώπινα δικαιώματα, παράλληλα όμως φέρουμε ευθύνη για τη ζωή μας, αλλά και για τη ζωή των άλλων (των συντρόφων μας, των παιδιών μας).

Ο /η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη δραστηριότητα

Ο/η εκπαιδευτικός μοιράζει το φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2. Γνωστοποιεί στους μαθητές τα ανθρώπινα δικαιώματα που διασφαλίζουν τις βασικές δυνατότητες επιλογής εργασίας, συντρόφου και απόκτησης παιδιών (φυλλάδιο για τους μαθητές 1.2, 1^ο μέρος). Οι μαθητές θα πρέπει να σκεφτούν τις επιλογές τους και να καταγράψουν την απόφασή τους στον πίνακα του 2^{ου} μέρους του φύλλου εργασίας.

Αν το επιθυμούν, μπορούν να συγκρίνουν τις επιλογές τους με αυτές των γονέων τους. Αυτή η πρόσθετη πληροφορία δεν θα κοινοποιηθεί στην τάξη. Επίσης, η πληροφορία για τις επιλογές τους, θα παραμείνει ανώνυμη.

2. Οι μαθητές προβληματίζονται για τις βασικές τους επιλογές

Οι μαθητές εργάζονται μόνοι τους σιωπηλά. Ο/η εκπαιδευτικός δεν κοιτάζει τα φύλλα εργασίας. Η διακριτικότητα είναι απαραίτητη όταν οι μαθητές ασχολούνται με τόσο ευαίσθητα θέματα.

Ο/η εκπαιδευτικός προετοιμάζει την επόμενη φάση. Τοποθετεί ένα φύλλο από πίνακα σεμιναρίου στον πίνακα ή στον τοίχο. Καλό θα ήταν, αν οι μαθητές δε μπορούσαν να δουν τι γράφει ο εκπαιδευτικός. Ο πίνακας εμφανίζει μια τροποποιημένη έκδοση του προτύπου του φύλλου εργασίας για τους μαθητές 1.2.

Το κείμενο μπορεί να χρησιμοποιεί μόνο τα αρχικά των λέξεων Ε για το Επάγγελμα – Σ για το Σύντροφο – Π για τα Παιδιά, καθώς οι μαθητές γνωρίζουν ήδη αυτούς τους βασικούς όρους.

Ε για το Επάγγελμα – **Σ** για το Σύντροφο – **Π** για τα Παιδιά

Επιλογές για το μέλλον		Γυναίκες	Άντρες
Και οι τρεις	Ε + Σ + Π		
Δύο από τις τρεις	Σ + Π		
	Ε + Σ		
	Ε + Π		
Μια από τις τρεις	Ε		
	Σ		
	Π		

Ο/η εκπαιδευτικός παραχωρεί τον μαρκαδόρο στους μαθητές.

3. Παρουσίαση και συζήτηση

Οι μαθητές παρουσιάζουν τις επιλογές τους

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί με ποιον τρόπο θα διατηρηθεί η εχεμύθεια, καθώς οι μαθητές σημειώνουν τις επιλογές τους. Με τη σειρά του κάθε μαθητής, πλησιάζει και σημειώνει τις επιλογές του με τον αριθμό «ένα» (1).

Κορίτσια και αγόρια γράφουν σε διαφορετική στήλη.

Όταν έχουν σημειώσει τις επιλογές τους όλοι οι μαθητές, δύο από αυτούς αθροίζουν τους αριθμούς κάθε στήλης και σημειώνουν το αποτέλεσμα.

Οι μαθητές σχολιάζουν και συζητούν τα αποτελέσματα

Το αποτέλεσμα δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί. Έχει ενδιαφέρον να φανεί πόσοι νέοι άνδρες και γυναίκες σκοπεύουν να συνδυάσουν και τις τρεις επιλογές, πόσοι τις δύο και πόσοι μία.

«Σύντροφος + Εργασία»: Αποτελεί το παραδοσιακό αντρικό μοντέλο «βιοπαλαιστής + νοικοκυρά». Θα πρέπει όμως οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν τι θα συμβεί αν και οι δύο σύντροφοι κάνουν την ίδια επιλογή – (διπλό εισόδημα, όχι παιδιά)

«Εργασία + Παιδιά»: Απίθανη επιλογή, καθώς σημαίνει μονογονεϊκή οικογένεια. Άλλα οι μαθητές γυναίκες σκοπεύουν ότι υπάρχει σημαντικός αριθμός μονογονεϊκών οικογενειών, όχι, όμως, ως επιλογή αλλά λόγω διαζυγίου ή θανάτου.

«Σύντροφος + Παιδιά»: Το παραδοσιακό γυναικείο μοντέλο, αν κρατήσει για μια ζωή. Πολλές νέες μαμάδες και μικρότερος αριθμός νέων πατεράδων, δέχονται αυτή την επιλογή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ώστε να φροντίσουν τα παιδιά τους όταν είναι πολύ μικρά. Εννοείται πως θα γυρίσουν στις εργασίες τους το νωρίτερο δυνατόν.

«Εργασία + Σύντροφος + Παιδιά»: Οι μαθητές θα μάθουν πως αυτή η επιλογή αποτελεί πρόκληση. Υπάρχει διαφορά στις επιλογές των δύο φύλων; Πιθανώς, αυτή είναι η επιλογή περισσότερων νέων γυναικών παρά ανδρών. Για ποιον λόγο; Ο/η εκπαιδευτικός δεν θα πρέπει να πιέσει τους μαθητές αν δε θέλουν να μιλήσουν για τους λόγους των επιλογών τους. Όμως, μπορεί να σημειώσει πως αυτό είναι ένα παράδειγμα του τρόπου που οι ατομικές επιλογές είναι δυνατόν να επηρεάσουν το σύνολο της κοινωνίας: αν, για παράδειγμα, πολλοί άνθρωποι επιλέξουν να μην κάνουν παιδιά, θα υπάρξει υπογεννητικότητα. Δε χρειάζεται κάποια ηθική πίεση, όμως οι μαθητές θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν πως οι ατομικές τους επιλογές θα προκαλέσουν, αναπόφευκτα, μακροπρόθεσμα αποτελέσματα (βλ. την επέκταση παρακάτω).

Με αυτή την πιθανή προοπτική, ο/η εκπαιδευτικός αναμένει τα αποτελέσματα και στη συνέχεια σχολιάζει, αν χρειαστεί, αυτοσχεδιάζοντας. Βοηθάει όμως, ο σχολιασμός εκ των προτέρων, όπως περιγράφτηκε παραπάνω. Εξίσου βοηθητική είναι η αξιολόγηση του μαθήματος στη συνέχεια, για την ανάπτυξη της ικανότητας και της αυτοπεποίθησης στη χρήση του αυτοσχεδιασμού.

Επέκταση

Το πρόβλημα της υπογεννητικότητας, και της γήρανσης και συρρίκνωσης των πληθυσμών, ταλανίζει πολλές βιομηχανοποιημένες και προηγμένες κοινωνίες ανά τον κόσμο, όπως την Κίνα, τη Γερμανία και την Ιταλία. Μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στην οικονομία και στο σύστημα συνταξιοδότησης. Με τη χρήση στατιστικών δεδομένων, οι μαθητές μπορούν να διερευνήσουν την κατάσταση στη χώρα τους. Μπορούν, επίσης, να αναλύσουν και να κρίνουν πιθανές λύσεις.

Μάθημα 4

Ποιο επάγγελμα μου ταιριάζει; Τα κριτήρια μου για την επιλογή εργασίας

Ο πίνακας συνοψίζει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός ώστε να σχεδιάσει και να διδάξει το μάθημα.

Η **άσκηση στις ικανότητες** αφορά άμεσα την EDC/HRE.

Οι **μαθησιακός στόχος** υποδεικνύει όσα γνωρίζουν και κατανοούν οι μαθητές.

Οι **δραστηριότητες για τους μαθητές**, με τη **μέθοδο**, συγκροτούν το βασικό στοιχείο της διαδικασίας μάθησης.

Ο πίνακας για επιλογή **υλικού** υποστηρίζει την προετοιμασία του μαθήματος.

Ο **προσδιορισμός του διαθέσιμου χρόνου** δίνει ένα αδρό περίγραμμα για τη διαχείριση του χρόνου.

Άσκηση ικανοτήτων	Προσδιορισμός, στάθμιση και ιεράρχηση κριτηρίων για την επιλογή.
Μαθησιακός στόχος	Βασικό κριτήριο για την επιλογή επαγγέλματος είναι «Ποια δουλειά ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητές μου;»
Δραστηριότητες για τους μαθητές	Οι μαθητές επιλέγουν ή απορρίπτουν μια εργασία και αιτιολογούν την επιλογή τους.
Πηγές και υλικό	Φυλλάδιο για τους μαθητές 1.3. Υλικό για τους εκπαιδευτικούς 1.2 (κομμένο σε σετ καρτών με επαγγέλματα, με περίπου 10 κάρτες περισσότερες από τον αριθμό των μαθητών στην τάξη).
Μέθοδος	Ατομική εργασία με φύλλο εργασίας. Συζήτηση σε ολομέλεια.
Προσδιορισμός διαθέσιμου χρόνου	1. Οι μαθητές επιλέγουν ή απορρίπτουν μια προσφορά θέσης εργασίας. (20 λεπτά) 2. Οι μαθητές συζητούν για τα προσωπικά τους κριτήρια στην επιλογή επαγγέλματος. (20 λεπτά)

Επιπρόσθετες πληροφορίες

Στο μάθημα 1.3, οι μαθητές ασχολήθηκαν με τρεις βασικές ερωτήσεις που θα επηρεάσουν σοβαρά τη ζωή τους στο μέλλον – πραγματοποίησαν επιλογές που σχετίζονται με την εργασία, τον σύντροφο και την οικογένεια (παιδιά ή όχι). Σ' αυτό το μάθημα, οι μαθητές ερευνούν και εμβαθύνουν στα κριτήρια που σχετίζονται με μια από αυτές τις επιλογές – την επιλογή επαγγέλματος.

Δύο είναι τα κριτήρια με τη μεγαλύτερη σημασία: ποιο επάγγελμα με ενδιαφέρει; τι δουλειά μπορώ να κάνω καλύτερα;

Είναι προφανής η σχέση αυτών των ερωτήσεων, αλλά και των απαντήσεων, ιδιαίτερα της δεύτερης. Απαιτείται συγκεκριμένη πληροφόρηση. Βοηθητικό στην αντιμετώπιση του προβλήματος είναι το project με θέμα τη σκιαγράφηση της εργασίας, που προτείνεται εδώ.

Περιγραφή του μαθήματος

1. Οι μαθητές δέχονται ή απορρίπτουν μια προσφορά εργασίας

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει το θέμα

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει το θέμα με τη βοήθεια του πίνακα όπου βρίσκεται το τρίγωνο με τις βασικές επιλογές. Στο προηγούμενο μάθημα, οι μαθητές συζήτησαν για την πολυπλοκότητα των επιλογών σχετικά με το επάγγελμά τους, τον σύντροφο και την οικογένεια.

Σ' αυτό το μάθημα, οι μαθητές θα εμβαθύνουν σε μια από τις τρεις επιλογές – τη μελλοντική τους εργασία.

Ο/η εκπαιδευτικός, στην αρχή, εξηγεί στους μαθητές πως θα δεχθούν μια προσφορά εργασίας. Στη συνέχεια, θα τους παρουσιάσει την προσφορά σε μια κάρτα. Είναι ελεύθεροι να δεχθούν ή να απορρίψουν την προσφορά.

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη μέθοδο – μια απλή προσομοίωση της αγοράς εργασίας

Ο/η εκπαιδευτικός μοιράζει το φυλλάδιο για τους μαθητές 1.3 και ζητά από τους μαθητές να συμπληρώσουν την πρώτη σειρά: έχουν ήδη επιλέξει το επάγγελμα τους, έχουν ήδη κάνει την επιλογή τους; Αν όχι, περιμένουν το επόμενο βήμα.

Ο/η εκπαιδευτικός επεξηγεί τους κανόνες. Όταν οι μαθητές πάρουν την κάρτα με την προσφορά εργασίας, αποφασίζουν αν θα τη δεχθούν ή όχι. Σημειώνουν τους λόγους της απόφασής τους στο φύλλο εργασίας.

Στη συνέχεια, μπορούν να αναζητήσουν μια άλλη εργασία. Μπορούν να ανταλλάξουν επαγγέλματα μεταξύ τους, ή με μια άλλη κάρτα από τις παραπάνω που βρίσκονται στην έδρα. Καταγράφουν όλες τις προσφορές εργασίας που δέχτηκαν, καθώς και τους λόγους αποδοχής ή απόρριψή τους.

Αν βρουν κάποια δουλειά που τους αρέσει, απλά κρατούν την κάρτα της προσφοράς. Αν αφήσουν τις κάρτες τους χωρίς να επιλέξουν κάποια, τότε είναι άνεργοι.

Πριν αρχίσει η προσομοίωση της αγοράς εργασίας, οι μαθητές θα πρέπει να έχουν κατανοήσει τους κανόνες και τον ρόλο τους.

Ο/η εκπαιδευτικός μοιράζει μια κάρτα σε κάθε μαθητή. Πολλοί θα διαμαρτυρηθούν, πολλοί θα θελήσουν να απορρίψουν αμέσως την προσφορά εργασίας που τους έτυχε. Αν το κρίνει απαραίτητο, ο/η εκπαιδευτικός τους υπενθυμίζει πως κύριο καθήκον τους είναι να σημειώσουν στο φυλλάδιο τους λόγους για τους οποίους απορρίπτουν τη συγκεκριμένη εργασία.

Οι μαθητές συμμετέχουν στην προσομοίωση αγοράς εργασίας

Όταν κάθε μαθητής έχει μια κάρτα, καθένας εργάζεται μόνος του. Ο/η εκπαιδευτικός παρακολουθεί πόσοι μαθητές δέχονται την προσφορά εργασίας και τους υπενθυμίζει πως πρέπει να σημειώσουν περιληπτικά τους λόγους απόρριψης σε περίπτωση που θέλουν να αλλάξουν κάρτα.

2. Οι μαθητές μοιράζονται με τους άλλους τα κριτήρια επιλογής επαγγέλματος

Οι μαθητές προσδιορίζουν τα βασικά κριτήρια των επιλογών επαγγέλματος

Οι μαθητές κάθονται σε κύκλο ή τετράγωνο, που διευκολύνει την επικοινωνία τους.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από όσους δέχθηκαν και στη συνέχεια από όσους αρνήθηκαν την προσφορά, να σηκώσουν το χέρι.

Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να χωριστούν σε ομάδες των τεσσάρων ή έξι ατόμων και να μοιραστούν τα κριτήρια τους. Σκοπός της συζήτησης είναι να καταλήξουν στην ομάδα τους σε τρία βασικά κριτήρια που βρίσκουν όλους σύμφωνους.

Μετά από πέντε λεπτά, οι ομάδες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα (ένα μέλος παρουσιάζει και ένα άλλο καταγράφει στον πίνακα). Τα σημεία της κάθε ομάδας σημειώνονται με κριτήριο τη σημασία τους. Το αποτέλεσμα μπορεί να παρουσιάζει την εξής εικόνα:

Ποιο επάγγελμα μου ταιριάζει; Κριτήρια επιλογής εργασίας

Προσωπικά ενδιαφέροντα

Προσόντα, απαιτήσεις εργασίας

Καλό εισόδημα

Ωρες εργασίας

Ελαστικότητα

Ασφάλεια στην εργασία

...

Οι μαθητές προσδιορίζουν τα βασικά κριτήρια επιλογής επαγγέλματος

Αν οι ομάδες έχουν επανειλημμένα σημειώσει συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής επαγγέλματος, τώρα υπολογίζουν την πρακτική τους σημασία. Ανταλλάσσουν απόψεις και αιτιολογούν.

Οι μαθητές είναι ελεύθεροι να ακολουθήσουν τις προσωπικές τους επιλογές, οπότε δεν είναι απαραίτητο να συμφωνήσουν. Για παράδειγμα, ο υψηλός μισθός μπορεί να είναι σημαντικός για κάποιον, ενώ κάποιος άλλος να επιμένει στα ελεύθερα σαββατούρια και την ελαστικότητα του ωραρίου. Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει, ωστόσο, να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν ένα βασικό σημείο.

Όλοι μας θέλουμε να αποφύγουμε την ανεργία. Γ' αυτό, είναι απόλυτα κατανοητό, η ασφάλεια στην εργασία να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα. Όμως, η ανάπτυξη των επιχειρήσεων δεν είναι προβλέψιμη και ο ανταγωνισμός υπάρχει παντού. Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν επιλέξει επάγγελμα, ή τουλάχιστον κατεύθυνση εργασίας ("νομική" – "ιατρική") όταν τελειώσουν το σχολείο και θα διεκδικήσουν μια θέση εργασίας μετά το τέλος των σπουδών ή της εκπαίδευσής τους. Κανείς δε μπορεί να εγγυηθεί πώς θα είναι η αγορά εργασίας σε πέντε με έξι χρόνια.

Γ' αυτό, οι μαθητές θα πρέπει να συνυπολογίσουν δύο κριτήρια:

1. Ποια είναι τα ενδιαφέροντά μου και τι θα με ευχαριστούσε να κάνω;
2. Σε τι είμαι καλός; Ποιες είναι οι δυνατότητές μου; Σε τι υπερτερώ σε ανταγωνιστικό περιβάλλον; Ο/η εκπαιδευτικός δίνει χρόνο στους μαθητές, ώστε να προβληματιστούν στα παραπάνω κριτήρια και να εκφράσουν την άποψή τους.

Οι μαθητές προβληματίζονται για την εφαρμογή των κριτηρίων

Καθώς προβληματίζονται οι μαθητές για τον τρόπο εφαρμογής των δύο παραπάνω κριτηρίων στην επιλογή επαγγέλματος, θα συνειδητοποιήσουν τις δυσκολίες που παρουσιάζονται. Το δεύτερο κριτήριο είναι ευκολότερο να απαντηθεί. Μπορούν να διερευνήσουν το εργασιακό τους προφίλ, τις ικανότητές τους, με τη βοήθεια των γονέων, των φίλων και των εκπαιδευτικών τους.

Το πρώτο κριτήριο θέτει περισσότερα προβλήματα, καθώς οι μαθητές έχουν ανάγκη περισσότερης πληροφόρησης για τις εργασιακές απαιτήσεις και την εξέλιξη των επαγγελμάτων. Οι εκπαιδευτικοί ή το σχολείο δεν είναι ειδικοί στον επαγγελματικό προσανατολισμό, οπότε οι μαθητές θα πρέπει να

αναζητήσουν πληροφορίες από μόνοι τους. Εδώ, ασκούν το δικαίωμα στην επιλογή και στην οικοδόμηση ταυτότητας, που είναι από μόνο του πολύ απαιτητική δουλειά.

Σε πολλές χώρες, τα σχολεία διαθέτουν project παρακολούθησης επαγγελματιών ενώρα εργασίας. Το μοντέλο αυτό προτείνεται ως επέκταση αποδεκτή και υποστηρίξιμη από μαθητές, γονείς και στελέχη της αγοράς.

Επέκταση: παρακολούθηση / συνεργασία με επαγγελματίες ενώρα εργασίας

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές και πως αυτό το project μπορεί να βοηθήσει

Οι μαθητές έχουν συνείδηση της σπουδαιότητας που έχει η επιλογή ενός κατάλληλου γι' αυτούς επαγγέλματος στη ζωή τους. Έχουν κατανοήσει ποια κριτήρια είναι κρίσιμα για τις επιλογές τους, και έχουν αντιληφθεί πως δεν έχουν τη δυνατότητα να κρίνουν ποιες απαιτήσεις επαγγέλματος ανταποκρίνονται στο ταλέντο, τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά τους, πριν αποκτήσουν την κατάλληλη πληροφόρηση. Το project αυτό μπορεί να τους βοηθήσει.

Τι πρέπει να κάνουν οι μαθητές

Οι μαθητές ερευνούν ένα επάγγελμα που πιστεύουν πως ανταποκρίνεται στα κριτήρια τους. Παρακολουθούν έναν επαγγελματία στη δουλειά του, για αρκετές ημέρες. Βλέπουν τι κάνει και με ποιους συνεργάζεται. Παίρνουν συνεντεύξεις από τους συνεργάτες του, χρησιμοποιώντας το ερωτηματολόγιό τους (βλ. φυλλάδιο για τους μαθητές 1.4). Αν υπάρχει η δυνατότητα, ζητούν να συμμετάσχουν, ώστε να έχουν εμπειρία από πρώτο χέρι. Το σχολικό πρόγραμμα αντικαθίσταται από τις ώρες εργασίας στο επάγγελμα (για παράδειγμα, αν μια εγχείριση είναι προγραμματισμένη για τις έξι τη πρωί, ο μαθητής θα πρέπει να βρίσκεται εκεί έγκαιρα, ώστε να διαπιστώσει αν αντέχει να παρακολουθήσει ένα χειρουργείο).

Οι μαθητές συντάσσουν έκθεση, βασισμένη στο ερωτηματολόγιο. Η έκθεση μπορεί να βαθμολογηθεί και έτσι προστίθεται κίνητρο γι' αυτούς, ώστε να δώσουν περισσότερη σημασία. Τους δίνεται οδηγία να κρατούν σημειώσεις και να συντάξουν την έκθεσή τους στη διάρκεια της εβδομάδας εργασίας, παρά στο τέλος, πρακτική που παράλληλα αποτελεί άσκηση στην αποτελεσματική διαχείριση του χρόνου.

Η έκθεση θα πρέπει να αποτελεί συστηματική καταγραφή και όχι προσωπικό ημερολόγιο, ούτως ώστε οι μαθητές να εστιάσουν στα βασικά κριτήρια επιλογής επαγγέλματος.

Οι μαθητές πρέπει να βρουν από μόνοι τους πιοιους επαγγελματίες θα παρακολουθήσουν, με τη βοήθεια των γονέων, των οικογενειών και των φίλων του περιβάλλοντός τους. Συνιστάται ο επαγγελματίας που θα παρακολουθήσουν να μην είναι γονιός ή συγγενής τους.

Υποστήριξη από το σχολείο και τους εκπαιδευτικούς

Ο μαθητής έχει τον πρωταγωνιστικό ρόλο και την ευθύνη του αποτελέσματος. Το σχολείο παρέχει την ευκαιρία, θέτει το πλαίσιο, εγκρίνει το πρόγραμμα και διευκρινίζει τα νομικά ζητήματα (για παράδειγμα, συγκατάθεση από ανάλογο υπουργείο, ασφάλεια). Στην αρχή του προγράμματος, το σχολείο έρχεται σε επαφή με τους γονείς, των οποίων ο ρόλος είναι επίσης σημαντικός (βλ. παρακάτω).

Αν το ζητήσουν, το σχολείο μπορεί να εφοδιάσει τους μαθητές με έγγραφα που πιθανώς απαιτούνται για να συμμετάσχουν σε μια εργασία. Μετά το τέλος του προγράμματος, ο διευθυντής του σχολείου απευθύνει ευχαριστήρια επιστολή σ' εκείνους που φιλοξένησαν τους μαθητές.

Αν υπάρχει η δυνατότητα, καλό θα ήταν ο/η εκπαιδευτικός να επισκεφθεί τους μαθητές του κατά τη διάρκεια του project. Καθ' όλη τη διάρκεια του, σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να είναι τηλεφωνικά προσβάσιμος, ώστε να επέμβει εάν και όπου προκύψει ανάγκη.

Μετά την εμπειρία παρακολούθησης / συνεργασίας

Συνιστούμε στους εκπαιδευτικούς να βαθμολογούν τις εκθέσεις, για να υπογραμμίζουν τη σπουδαιότητά τους. Θα πρέπει να τις διαχειρίζονται με διακριτικότητα, καθ' ότι είναι προσωπικά έγγραφα. Εφόσον δεν ήταν παρόντες στη διάρκεια του project και των συνεντεύξεων, οι ίδιοι οι μαθητές είναι περισσότερο ειδικοί από τους ίδιους. Κατά συνέπεια, η αξιολόγηση θα πρέπει να εστιάζει σε ζητήματα όπως η ευκρίνεια, η συνοχή, το περιεχόμενο και η πληρότητά του. Από την πλευρά των μαθητών, αυτού του είδους οι δραστηριότητες εξασφαλίζουν μεγαλύτερη βαθμολογία από τα γραπτά τεστ, άρα ο/η εκπαιδευτικός καλό θα είναι να τις βαθμολογεί με μεγαλύτερο βαθμό απ' ότι συνήθως.

Θα πρέπει να δοθεί η ευκαιρία στους μαθητές να μοιραστούν την εμπειρία τους. Ο χρόνος μιας ώρας μαθήματος δεν είναι αρκετός. Θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μια ενδοσχολική εκδήλωση, που ελκύει το ενδιαφέρον των μαθητών μικρότερων τάξεων που θα εμπλακούν σε παρόμοιο project την επόμενη χρονιά, αλλά και των γονέων τους. Στην εκδήλωση μπορούν να προσκληθούν οι επαγγελματίες που συμμετέχουν, οι τοπικές επαγγελματικές ενώσεις και ο τύπος.

Υποστήριξη από τους γονείς

Κατ' αρχάς, οι γονείς μπορούν να υποστηρίζουν τα παιδιά τους στην εξεύρεση των ενδιαφερόντων και των δυνατών τους σημείων. Οι γονείς γνωρίζουν τα παιδιά τους από την ημέρα της γέννησής τους και έχουν παρακολουθήσει την εξέλιξή τους από διαφορετική σκοπιά απ' ότι οι εκπαιδευτικοί τους στο σχολείο. Οι γονείς, γενικά, είναι θετικά διακείμενοι σε τέτοιου είδους project, καθώς αναγνωρίζουν την υποστήριξη που προσφέρεται στα παιδιά τους στην αναζήτηση επαγγέλματος. Για λόγους που είναι εύκολα κατανοητοί, οι γονείς τείνουν να δίνουν μεγάλη σημασία στην ασφάλεια στην εργασία. Σε μια οικονομία, όμως, που αλλάζει με γοργούς ρυθμούς, οι γονείς δεν είναι οι καταλληλότεροι σύμβουλοι στον σχεδιασμό της σταδιοδρομίας των παιδιών τους.

Τρόποι εξεύρεσης συνεταίρων για τους μαθητές

Συνήθως, απαιτείται να βρουν οι μαθητές έναν μέντορα για το πρόγραμμα παρακολούθησης επαγγελματιών ενώρα εργασίας. Οι γονείς τους, και σε μερικές περιπτώσεις οι συγγενείς και οι φίλοι, μπορούν να βοηθήσουν φέρνοντας σε επικοινωνία τους μαθητές με πιθανούς συνεταίρους. Οι μαθητές δεν θα πρέπει να παραιτούνται εύκολα, στην πρώτη δυσκολία εξεύρεσης κατάλληλου συνεργάτη. Αναζητούν κάποιον να παρακολουθήσουν, και δεν ψάχνουν δουλειά. Αν δε γίνεται να βρουν ακριβώς το επάγγελμα που αναζητούν, μπορούν να παρακολουθήσουν κάτι παρεμφερές (για παράδειγμα, αντί για έναν δημοσιογράφο ραδιοφωνικής εκπομπής, κάποιον που εργάζεται σε τοπική εφημερίδα).

Υποστήριξη από τοπικές επιχειρήσεις και ιδρύματα

Κάθε επαγγελματίας πρέπει να ξοδεύει χρόνο και προσπάθεια για να φιλοξενήσει έναν μαθητή στην εργασία του, και αυτό θα πρέπει να εκπιμηθεί. Παράλληλα, όμως, πολλοί εργοδότες ενδιαφέρονται να προσελκύσουν προσοντούχους και ενημερωμένους υποψήφιους εργαζόμενους και από αυτή τη σκοπιά, το project τους παρέχει την ευκαιρία να δοκιμάσουν τους μαθητές και πιθανώς να τους προσεγγίσουν στο μέλλον.

Οι μαθητές χρειάζονται μέντορα ή επόπτη, ρόλο που μπορεί να πάρει κάποιος συνεργάτης. Οι μαθητές έχουν άδεια απουσίας από το σχολείο, οπότε δεν πρέπει να αμείβονται όταν εργάζονται στα πλαίσια του project. Εξάλλου, δεν εργάζονται κανονικά, αλλά ακολουθούν το δικό τους πρόγραμμα, όπως περιγράφεται στο ερωτηματολόγιο (Φυλλάδιο για τους μαθητές 1.4)

Μακροχρόνια μαθησιακά αποτελέσματα για τους μαθητές

Η εμπειρία δείχνει πως το project βοηθά πολλούς μαθητές να υιοθετήσουν μια πιο σοβαρή, πιο ώριμη προσέγγιση των τελευταίων χρόνων του σχολείου. Έχουν συνειδητοποιήσει τα ενδιαφέροντά τους, και εκδηλώνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε μαθήματα που μπορούν να συνδέσουν με το μέλλον τους. Είναι διαφορετικό αν κάποιος σχολείου τους πει, για παράδειγμα, πως «η ορθογραφία και ο γραφικός

χαρακτήρας μετράνε». Για τους μαθητές, η εμπειρία είναι μοναδική και τους ανταμείβει με την αίσθηση πως μπορούν, στην πράξη, να αντιμετωπίσουν την κατάσταση στην πραγματική επαγγελματική τους ζωή στο μέλλον.

Δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να επιστρέψουν στο σχολείο έχοντας μια ξεκάθαρη απάντηση. Ίσως να μη μάθουν ποιο θα είναι το επάγγελμά τους, αλλά να μπορούν να προχωρήσουν στα επόμενα βήματα προγραμματισμού των σπουδών ή της εκπαίδευσής τους μετά το τέλος του σχολείου. Αντίστοιχα, αν το project τους δείξει πως θα πρέπει να ψάξουν για διαφορετική δουλειά, είναι κερδισμένοι, γιατί απαλλάχθηκαν από κάποιες φευδαισθήσεις και τώρα μπορούν με μεγαλύτερη ακρίβεια να αναζητήσουν το επάγγελμα που τους ταιριάζει.

Πληροφορίες για παρόμοια προγράμματα

United Kingdom: www.prospects.ac.uk

Baden-Württemberg, Germany: www.schule-bw.de/schularten/gymnasium/bogy

Υλικό για εκπαιδευτικούς 1.1: Αποσπάσματα για τις επιλογές και την ταυτότητα

Με τις επιλογές και τις πράξεις μας δημιουργούμε αυτό που είμαστε και το πρόσωπο που φέρουμε.

Kenneth Patton

Η απόφαση είναι ένας κίνδυνος που έχει τις ρίζες του στο θάρρος τού να είναι κανείς ελεύθερος

Paul Tillich

Κάθε τι που κάνεις σήμερα, είναι κάτι που έχεις διαλέξει να κάνεις. Κάποιοι δεν θέλουν να το πιστεύουν. Αν είσαι, όμως πάνω από 21, η ζωή σου είναι όπως τη φτιάχνεις. Για να την αλλάξεις, χρειάζεται να αλλάξεις τις προτεραιότητές σου.

John C. Maxwell

Πιστεύω πως είμαστε αποκλειστικά υπεύθυνοι για τις επιλογές μας και πως πρέπει να δεχτούμε τις συνέπειες κάθε πράξης, λέξης και σκέψης στη ζωής μας.

Elisabeth Kubler-Ross

Αν θέλεις να ειπωθεί κάτι, ζήτα το από έναν άντρα. Αν θέλεις να γίνει κάτι, ζήτα το από μια γυναίκα.

Margaret Thatcher

Η ελευθερία, στην κυριολεκτική της έννοια, συνίσταται στην ικανότητα να διαλέγεις.

Simone Weil

Τα μεγαλύτερα μυαλά είναι ικανά για τις μεγαλύτερες κακίες, αλλά και για τις μεγαλύτερες αρετές.

Rene Descartes

Το βασικότερο πράγμα που μπορεί να μας διδάξει η ιστορία είναι πως οι ανθρώπινες πράξεις έχουν επιπτώσεις και πως κάποιες επιλογές, άμα γίνουν, δεν ξεγίνονται. Αποκλείουν την πιθανότητα να κάνει κάποιος άλλες επιλογές, κι έτσι, καθορίζουν όσα θα συμβούν στο μέλλον.

Gerda Lerner

Η δύναμη της επιλογής του καλού και του κακού είναι προσιτή σε όλους.

Origen

Ο εαυτός μας δεν είναι κάτι στατικά έτοιμο. Είναι κάτι που διαμορφώνεται συνεχώς, μέσα από την επιλογή των πράξεων.

John Dewey

Αυτό που πρέπει ακόμα να μάθουν οι γυναίκες είναι πως κανείς δε σου δίνει δύναμη. Απλά την παίρνεις.

Roseanne Barr

Όταν διαλέγω ανάμεσα σε δύο κακά, πάντοτε μου αρέσει να διαλέγω εκείνο που δεν έχω δοκιμάσει ως τότε.

Mae West

Οι γυναίκες και οι γάτες θα κάνουν αυτό που τους αρέσει. Οι άντρες και οι σκύλοι θα πρέπει να ηρεμήσουν και να συνηθίζουν σ' αυτή την ιδέα.

Robert A. Henlein

Πρέπει να εκπαιδεύσεις τη διαίσθησή σου – πρέπει να εμπιστεύεσαι τη φωνούλα μέσα σου, που σου λέει τι να πεις και τι ν' αποφασίσεις.

Ingrid Bergman

Καράβι πάει γι' Ανατολή

Και άλλο για τη Δύση

Ο ίδιος άνεμος φυσά, αυτός τα ταξιδεύει

Μας οδηγούνε τα πανιά

Θύελλες κι ας λυσσάνε

Ας τις, όπου κι αν πάνε

Σαν τους ανέμους στο νερό

Τα κύματα του χρόνου

Μας ταξιδεύουν στη ζωή

Μας ταξιδεύει η ψυχή

Ορίζοντας τον στόχο

Σε κάλμα ή αναταραχή

Ella Wheeler Wilcox

Απόδοση A.B.

www.wisdomquotes.com

Υλικό για εκπαιδευτικούς 1.2: Κάρτες επαγγελμάτων

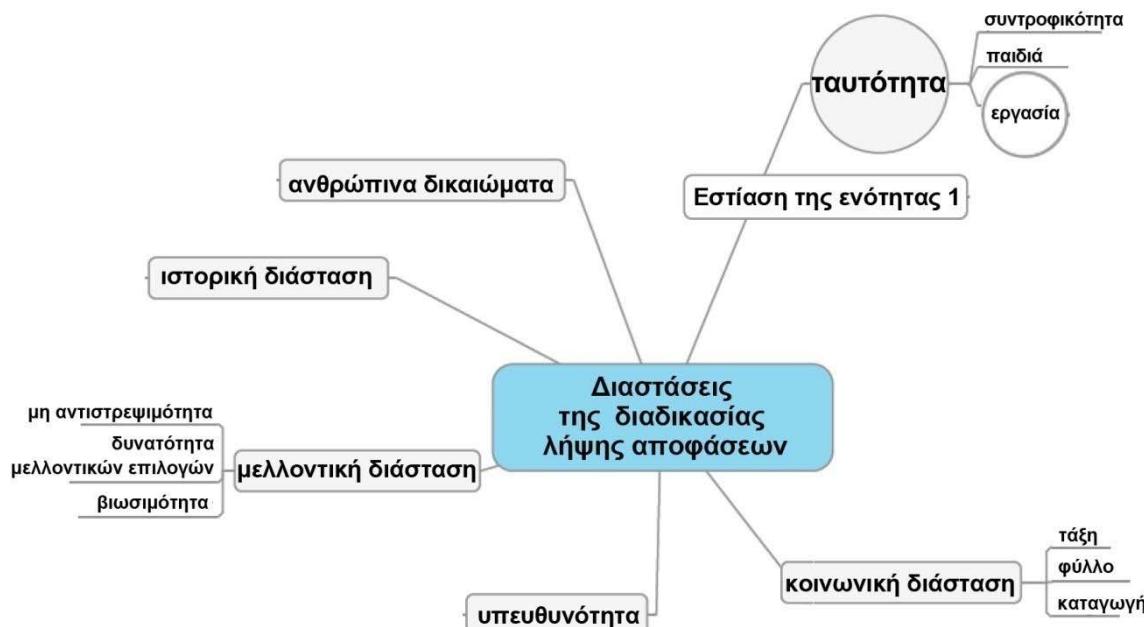
☒

Δημοτικός υπάλληλος	Διαφημιστής
Αρχιτέκτονας	Φωτογράφος μόδας
Πολιτικός μηχανικός	Διευθυντής διαχείρισης υδάτινων πόρων
Νοσοκομειακός γιατρός	Διευθυντής εστιατορίου fast food
Υπεύθυνος πωλήσεων Η/Υ	Αστυνομικός
Χειρουργός κτηνίατρος	Εκπαιδευτικός
Τραπεζίτης	Βιβλιοθηκονόμος
Δικηγόρος	Νοσηλευτής

Ενότητα 1.3 Βασικές πληροφορίες για εκπαιδευτικούς Η κονστρουκτιβιστική έννοια της ταυτότητας

Ως προς την έννοια της ταυτότητας, ο κονστρουκτιβισμός δέχεται πως διαμορφώνουμε τις ταυτότητές μας μέσω των επιλογών και των αποφάσεών μας. Δίνει έμφαση στον ενεργό ρόλο του ατόμου και επισημαίνει πως έχει σχέση με τη μάθηση. Στη ζωή μας κάνουμε λάθη. Μέσω των λαθών μας συνειδητοποιούμε τις λανθασμένες μας επιλογές. Μερικές από αυτές μπορούμε να τις ακυρώσουμε (να τις αποδομήσουμε) και να τις διορθώσουμε, αλλά κάποιες άλλες είναι μη αναστρέψιμες. Όμως ο χρόνος που περνάει δεν ξανάρχεται. Ο κονστρουκτιβισμός συνδέει τη δυναμική των επιλογών με το αποτέλεσμα, την ταυτότητά μας, η οποία γίνεται εν μέρει στατική και σταθερή.

Η παρούσα ενότητα εστιάζει στον ενεργό ρόλο που έχουμε, καθώς διαμορφώνουμε τις ταυτότητές μας – αλλά και τις ταυτότητες των άλλων, στις οποίες παίζουμε παθητικό ρόλο. Φυσικά, η ανάπτυξη των ταυτοτήτων είναι πολύπλοκη διαδικασία που εξαρτάται από πολλούς παράγοντες (μεταβλητές) (όπως η καταγωγή, η τάξη, το φύλο, οι πολιτισμικές και οικονομικές συνθήκες ή το φυσικό περιβάλλον), που είτε ορίζουν είτε περιορίζουν τις ευκαιρίες να τις διαμορφώσουμε, όπως συμβαίνει και με την ίδια τη ζωή μας.

Αυτή η ενότητα εστιάζει στην κονστρουκτιβιστική διάσταση της διαμόρφωσης της ταυτότητάς μας μέσω των επιλογών μας, για δύο λόγους. Πρώτον, διότι αυτή η προσέγγιση συσχετίζει την ταυτότητα με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η επιλογή είναι πράξη ελευθερίας. Δεύτερον, διότι οι μαθητές κατανοούν καλύτερα αυτή την προσέγγιση, καθώς λαμβάνει υπόψη την εμπειρία τους και τις προσωπικές τους αναζητήσεις.

Η έννοια της ταυτότητας είναι πολύ πιο πολύπλοκη απ' όσο εμφανίζεται σ' αυτή την ενότητα. Το ίδιο και η έννοια της επιλογής. Το παραπάνω διάγραμμα περιγράφει τη διδακτική προσέγγιση της ενότητας: οι μαθητές διερευνούν τη σχέση μεταξύ δύο πολύπλοκων έννοιών, αλλά καμία από τις δύο στην ολότητά της.